

Հայկ Գրիգորի Ավետիսյան

76-11

h.avetisyan@ysu.am

Պատմության ֆակուլտետ

Հնագիտության և ազգագրության ամբիոն
Ամբիոնի վարիչ (պրոֆեսոր)

Կրթություն

Հաստատություն	ՀՀ Գիտությունների ազգային ակադեմիայի Հնագիտության և ազգագրության ինստիտուտ
Ֆակուլտետ	Հնագիտություն
Տարեթիվ	1983 - 1987
Աստիճան/կոչում	Ասպիրանտ

Հաստատություն	ԵՊՀ
Ֆակուլտետ	Պատմություն
Տարեթիվ	1978 - 1983
Աստիճան/կոչում	Դիպլոմավորված մասնագետ

Գիտական աստիճան/կոչում

Հաստատություն	ԵՊՀ
Տարեթիվ	2003
Աստիճան/կոչում	Պրոֆեսոր
Մասնագիտություն	Պատմական գիտություններ

Հաստատություն	ՀՀ Գիտությունների ազգային ակադեմիայի Հնագիտության և ազգագրության ինստիտուտ
Տարեթիվ	2003
Աստիճան/կոչում	Գիտությունների դոկտոր
Մասնագիտություն	Պատմական գիտություններ
Գիտական թեմա	Արարատյան դաշտի մշակույթը մ թ ա XI-VI դարեր

Հաստատություն	ԵՊՀ
Տարեթիվ	1990
Աստիճան/կոչում	Դոցենտ
Մասնագիտություն	Պատմական գիտություններ

Հաստատություն	ՀՀ Գիտությունների ազգային ակադեմիայի Հնագիտության և ազգագրության ինստիտուտ
Տարեթիվ	1989
Աստիճան/կոչում	Գիտությունների թեկնածու

Մասնագիտություն

Պատմական գիտություններ

Գիտական ղեկավար

պ գ դ պրոֆեսոր Ստեփան Եսայան

Գիտական թեմա

Ուրարտական կերամիկա Արարատյան դաշտի հուշարձաններից

Լեզուների իմացություն

Հայերեն Русский English

Աշխատանքային փորձ

Հաստատություն

ԵՊՀ

Ժամանակահատված

2009 մինչ օրս

Պաշտոն

Հնագիտության և ազգագրության ամբիոնի վարիչ

Հաստատություն

ԵՊՀ

Ժամանակահատված

2004 մինչ օրս

Պաշտոն

ԵՊՀ Հումանիտար և հասարակագիտական հետազոտությունների ինստիտուտի Հնագիտական հետազոտությունների լաբորատորիայի ղեկավար

Հաստատություն

ԵՊՀ

Ժամանակահատված

2004 - 2009

Պաշտոն

Պատմության ֆակուլտետի ղեկան

Հաստատություն

ԵՊՀ

Ժամանակահատված

1995 - 2003

Պաշտոն

գիտքարտուղար

Հաստատություն

ԵՊՀ

Ժամանակահատված

1992 - 1993

Պաշտոն

Պատմության ֆակուլտետի ղեկանի տեղակալ

Հաստատություն

ԵՊՀ

Ժամանակահատված

1985 մինչ օրս

Պաշտոն

դասախոս

Գիտական հետաքրքրություններ

- Հայաստանի հնագիտություն
- Առաջավոր Ասիայի և Հին արևելքի հնագիտություն
- Կովկասի հնագիտություն
- Երկաթի դարի և Ուրարտուի հնագիտություն
- Առաջավոր Ասիայի և Կովկասի հին քաղաքակրթություններ

- Հետազոտության պլանավորում և մեթոդներ

Միջազգային կոնֆերանսների և սեմինարների մասնակցություն

01/12/2022 - 02/12/2022   Քաղաքակրթություններ և պատերազմներ
ԵՊՀ
Հայաստան

Անդամակցություն

Հաստատություն   ԵՊՀ
Ժամանակահատված   2020 - 2023

Հաստատություն   ԵՊՀ
Ժամանակահատված   1995 - 2009

Հաստատություն   ԵՊՀ
Ժամանակահատված   1995 - 2023

Պետական մրցանակներ և պատվավոր կոչումներ

2006 Ֆրիտյոֆ Նանսաենի ոսկե հուշամեդալ

Հրապարակումներ

Հոդված

Contextualizing the Upper Paleolithic of the Armenian Highlands: New data from Solak-1, central Armenia

Tanner Z. Kovach, Artur Petrosyan, Keith N. Wilkinson, Yannick Raczynski-Henk, Kathleen Rodrigues, Ellery Frahm, Emily Beverly, Jayson P. Gill, Jennifer E. Sherriff, Boris Gasparyan, Hayk G. Avetisyan, Artak V. Gnuni, Daniel S. Adler

Journal of Human Evolution 2025 1-26

Մենագրություն

MEGALITHIC CULTURE OF ARTSAKH

H. Avetisyan, A. Gnuni, G. Sargsyan, L. Mkrtchyan, A. Bobokhyan

2025 160

Մենագրություն

Sacred landscapes of Syunik during the Bronze and Iron Ages

H. Avetisyan, A. Gnuni, G. Sargsyan, A. bobokhyan

2025 222

Հոդված

Հին Հայաստանի «ցից քարերը»

Ավետիսյան Հայկ, Գնունի Արտակ, Մկրտչյան Լևոն, Բոբոխյան Արսեն

Լրաբեր հասարակական գիտությունների 2023 198-210

Հոդված

ՃԱՆԱԴԱՐՀԱՅԻՆ ՑԱՆՑԻ ԳՈՐԾԱՐԿՈՒՄԸ ԲՐՈՆԶԵՐԿԱԹԵՂԱՐՅԱՆ ԱՅՈՒՆԻՔՈՒՄ՝ ԽՈՇՈՐ

ԲՆԱԿԱՎԱՅՐԱՅԻՆ ԱԳՆՈՍԵՐԱՑԻԱՆԵՐԻ ԳՈՅՈՒԹՅԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐՈՒՄ

Ավետիսյան Հայկ, Գնունի Արտակ, Բոբոխյան Արսեն, Սարգսյան Գագիկ, Մկրտչյան Լևոն

Աշխատություններ Հայաստանի պատմության թանգարանի 2023 225-317

Հոդված

Armenian Standing Stones as an Object of Archaeological Study

Hayk Avetisyan, Artak Gnuni, Levon Mkrtchyan, Arsen Bobokhyan

Systemizing the Past Papers in Near Eastern and Caucasian Archaeology Dedicated to Pavel S. Avetisyan on the Occasion of His 65th Birthday
2023 6-22

Հոդված

The fortress of Aramus in the early iron age

Walter Kuntner, Sandra Heinsch, Hayk Avetisyan

Systemizing the Past Papers in Near Eastern and Caucasian Archaeology Dedicated to Pavel S. Avetisyan on the Occasion of His 65th Birthday
2023 265-293

Մենագրություն

ԱՐՑԱՆԻ ՄԵԳԱԼԻԹՅԱՆ ՄՇԱԿՈՒՅԹԸ

Հ. Ավետիսյան, Ա. Գնունի, Գ. Սարգսյան, Լ. Մկրտչյան, Ա. Բոբոխյան

2023 184

Հոդված

Հայաստանի պաշտպանական համակարգի զարգացումը բրոնզ-երկաթեդարյան

ժամանակաշրջանում

Հայկ Ավետիսյան, Արտակ Գնունի, Արսեն Բոբոխյան, Գագիկ Սարգսյան, Լևոն Մկրտչյան

Պատմություն և մշակույթ հայագիտական հանդես 2023 176-191

Հոդված

Հայացք բարձր լեռներից. հնագիտական հետազոտություններ Գեղարքունիք-Արցախ սահմանային

գոտում

Հայկ Ավետիսյան, Արտակ Գնունի, Արսեն Բոբոխյան, Գագիկ Սարգսյան, Լևոն Մկրտչյան,

Հենրիկ Դանիելյան

Ճովային Հայաստան. Ուդուրի-Էթիունի երկրի հնագիտական ժառանգությունը 2022 108-124

Հոդված

COMPUTER MODELING IN ARCHAEOLOGY: THE CASE OF BRONZE AND IRON AGE MONUMENTAL CONSTRUCTIONS OF ARMENIA

Hayk Avetisyan, Artak Gnuni, Arsen Bobokhyan, Levon Mkrtchyan

Բանբեր Արևելագիտության ինստիտուտի (Bulletin of the Institute of Oriental Studies) 2021 10-22

Հոդված

ՆԱԽԻՉԵՎԱՆԻ ՊԱՏՄԱՄՇԱԿՈՒԹՅԱՆ ՆՇԱՆԱԿՈՒԹՅՈՒՆԸ ԲՐՈՆԶԻ ԵՎ ԵՐԿԱԹԻ ԴԱՐԱՇՐՋԱՆՈՒՄ

ՀԱՅԿ ԱՎԵՏԻՍՅԱՆ, ԱՐՏԱԿ ԳՆՈՒՆԻ, ԱՐՍԵՆ ԲՈԲՈԽՅԱՆ

Բանբեր հայագիտության 2020 117-137

Հոդված

Լանդշաֆտի հնագիտական ուսումնասիրության առանձնահատկությունները

Ավետիսյան Հայկ, Բոբոխյան Արսեն, Գնունի Արտակ, Մկրտչյան Լևոն, Ավետիսյան Նատալյա

Պատմություն և մշակույթ հայագիտական հանդես 2019 95-106

Հոդված

Թաղման ծեսի իրավիճակային վերլուծության փորձ

Ավետիսյան Հայկ, Բոբոխյան Արսեն, Գնունի Արտակ, Ավետիսյան Նատալյա, Լևոն Մկրտչյան

Պատմություն և մշակույթ հայագիտական հանդես 2019 145-157

Հոդված

Notes on Urartian period pottery traditions in Armenia

Hayk Avetisyan, Pavel Avetisyan, Arsen Bobokhyan, Knarik Navasardyan, Artak gnuni

Armenological Issues (Հայագիտության հարցեր) 2019 84-102

Հոդված

ՄԻՐԻԿԻ ՀՈՒՇԱՐՁԱՆԱԽՄԲԻ ՊԵՂՈՒՄՆԵՐԻ ՆԱԽՆԱԿԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԸ

Հայկ Ավետիսյան, Արսեն Բոբոխյան, Արտակ Գնունի, Գագիկ Սարգսյան

Լրատու - Մեսրոպ Մաշտոց համալսարան 2019 4-20

Հոդված

ՎԻՇԱՊ ԶԱՐԱԿՈԹՈՂՆԵՐԻ ԹԱՍԱՁԵՎ ՓՈՐԿԱԾՔՆԵՐԸ ԵՎ ԴՐԱՆՑ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՉՈՒԳԱՀԵՌՆԵՐԸ

Հայկ Ավետիսյան, Արտակ Գնունի, Լևոն Մկրտչյան, Արսեն Բոբոխյան

Վիշապը հեքիաթի և իրականության սահմանին 2019 593-625

Հոդված

Human Images from the Eastern Urartian Periphery: Anthropomorphic Sculpture of Syunik on the Cusp of the 2nd and 1st Millennia BC

Hayk Avetisyan, Artak Gnuni, Gagik Sargsyan, Arsen Bobokhyan

Over the Mountains and Far Away: Studies in Near Eastern history and archaeology presented to Mirjo Salvini on the occasion of his 80th birthday
2019 9-18

Հոդված

Արագածի թիկունքում ընդհանուր ներածական

Հայկ Ավետիսյան, Պավել Ավետիսյան, Ռուբեն Բադայան, Ֆրիլա Բաբայան, Արսեն Բոբոխյան

ԱՐԱԳԱԾԻ ԹԻԿՈՒՆՔՈՒՄ: Հնագիտական հետազոտություններ նվիրված Տելեմակ Խաչատրյանի հիշատակին
2018 5-9

Հոդված

Հայաստանի մեգալիթյան հուշարձանները և դրանց դասակարգման խնդիրը

Հայկ Ավետիսյան, Արտակ Գնունի, Արսեն Բոբոխյան, Գագիկ Սարգսյան

ԱՐԱԳԱԾԻ ԹԻԿՈՒՆՔՈՒՄ: Հնագիտական հետազոտություններ նվիրված Տելեմակ Խաչատրյանի հիշատակին
2018 60-68

Հոդված

Ռաֆիկ Թորոսյանի հետազոտությունները Օջականի դամբարանադաշտում

Հայկ Ավետիսյան, Անժելա Թադևոսյան

ԱՐԱԳԱԾԻ ԹԻԿՈՒԼՔՈՒՄ: Հնագիտական հետազոտություններ և վիրված Տելեմակ Խաչատրյանի հիշատակին
2018 162-174

Հոդված

Դվինի երկաթեդարյան մարդակերպ քանդակը

Հայկ Ավետիսյան, Արտակ Գևորգյան, Արսեն Բոբոխյան

Խոսքով Կոտակից մինչև Կարո Ղաֆադարյան. Ձեկուցումների հիմնադրույթներ 2017 35-38

Հոդված

Բ.Բ. Պիտոբովսկին և հնագիտությունը,

Հայկ Ավետիսյան, Արսեն Բոբոխյան, Արտակ Գևորգյան

Armenological Issues (Հայագիտության հարցեր) 2016 204-208

<http://www.armin.am/am/Journal>

Հոդված

Արամուսից հայտնաբերված PULUSI կոթողը

Հ. Ավետիսյան

Armenological Issues (Հայագիտության հարցեր) 2016 109-115

<http://www.armin.am/am/Journal>

Հոդված

Ոգեկից խմիչքների հիշատակությունը Աստվածաշնչի հայերեն թարգմանության մեջ և դրանց պատմա-մշակութային համատեքստը

Արտակ Գևորգյան, Հայկ Ավետիսյան, Բորիս Գասպարյան, Արսեն Բոբոխյան

Էջմիածին 2016 119-133

<http://www.armenianchurch.org/index.jsp?sid=1&id=29500>

Հոդված

Т. Варданесова, Культура хачкаров Арагацотна и Котайка в IX-XVII вв., Ереван, Издательство ЕГУ, 191 с.

Гайк Аветисян

Armenological Issues (Հայագիտության հարցեր) 2016 198-201

<http://www.armin.am/am/Journal>

Հոդված

Լանդշաֆտի մոդելավորումը վաղ հասարակություններում և նրա ուսումնասիրության արդի հիմնախնդիրները

Հայկ Ավետիսյան, Ա.Բոբոխյան, Ա.Գևորգյան, Հ.Դանիելյան

Հայաստանի հնամարդաբանության և հնաժողովրդագրության հարցեր. Միջազգային գիտաժողովի հիմնադրույթներ
2016 5-8

Հոդված

Դիտողություններ Սյունիքում մ.թ.ա 3-րդ -1-ին հազարամյակների ծիսական լանդշաֆտի ձևավորման վերաբերյալ

Հայկ Ավետիսյան

Անտառ ծննդոց 2015 64-79

<http://publishing.yasu.am/hy/1429615520>

Հոդված

<<Ձկնորսական մշակույթը Հայաստանում՝ պատմաագագրական ուսումնասիրություն>>

Հայկ Ավետիսյան

Պատմություն և մշակույթ հայագիտական հանդես 2015 472-474

http://publications.yasu.am/patmutyut_mshakuyt_2016/

Հոդված

Օշականի դամբարանադաշտի 2013 թ. պեղումները,

Հայկ Ավետիսյան

Armenological Issues (Հայագիտության հարցեր) 2015 229-241

<http://www.armin.am/am/Journal>

Հոդված

Untersuchungen an den Hügeln Didi Kond und Pokr Blur in Oshakan (Armenien)

H. Avetisyan

Mitteilungen der Deutschen Orient Gesellschaft zu Berlin 2015 71-107

<http://www.orient-gesellschaft.de/publikationen/mdog.php>

Մենագրություն

Բրոնզ-երաթեդարյան Սյունիքի սրբազան լանդշաֆտը, հնագիտական հետազոտություններ,
Հ.Ավետիսյան, Ա.Գևորգյան, Ա.Բորիսյան, Գ.Սարգսյան

2015 230

Գիտաժողովի նյութ

Բացօթյա պաշտամունքային հարթակները և դրանց տիպերը

Հայկ Ավետիսյան

Գիտաժողովի նյութ

Լանդշաֆտի մոդելավորումը վաղ հասարակություններում և նրա ուսումնասիրության արդի հիմնախնդիրները

Ա. Գևորգյան, Հ. Ավետիսյան, Ա.Բորիսյան, Հ.Դանիելյան

Գիտաժողովի նյութ

Լանդշաֆտի մոդելավորումը վաղ հասարակություններում և նրա ուսումնասիրության արդի հիմնախնդիրները

Հ. Ավետիսյան, Ա.Բորիսյան, Ա. Գևորգյան, Հ. Դանիելյան

Գիտաժողովի նյութ

ՀԱՎԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ, ՄԻՋՆԱԴԱՐԻ ՃԱՐՏԱՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ, ՀՈՒՇԱՐՁԱՆՆԵՐԻ ՎԵՐԱԿԱՆԳՆՈՒՄ ԵՎ ՊԱՀՊԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

Հայկ Ավետիսյան, Արտակ Գևորգյան, Արսեն Բորիսյան

Գիտաժողովի նյութ

Արաքս գետը որպես մշակութային առանցք

Հայկ Ավետիսյան, Արտակ Գևորգյան, Արսեն Բորիսյան
